

Respons

Pakistan: Baluchere i Norge – kritiske ytringer om forhold i Pakistan

- Pakistanere (fra Baluchistan) som har demonstrert mot menneskerettighetsbrudd i Pakistan eller kritisert pakistanske myndigheter i den norske offentligheten: Hva slags aktivitet kan eksponere dem for risiko for reaksjoner fra myndighetene ved besøk i eller retur til hjemlandet?
- I hvilken grad overvåker ISI (pakistansk etterretning) eller andre myndighetsorganer den pakistanske diasporaen med opphav i Baluchistan i Norge?
- Hvilke ytringer/aktiviteter aksepteres ikke, og representerer en risiko for reaksjoner ved besøk i eller retur til hjemlandet?
- Vil det redusere risikoen for reaksjoner fra myndighetene om medlemmer av diasporaen som har fremsatt kritikk returnerer til andre provinser i Pakistan enn Baluchistan?

Begrenset informasjon

Det foreligger ikke konkret, etterrettelig informasjon om i hvilken grad den pakistanske etterretningen Inter-Services Intelligence Agency (ISI) eller andre pakistanske myndighetsorganer følger med på eller overvåker den pakistanske diasporaen i Norge. Ei heller hva slags aktivitet/kritikk av pakistanske myndigheter som eventuelt vurderes som ikke akseptabel og som potensielt kan føre til reaksjoner fra myndighetene mot enkeltpersoner om de besøker eller returnerer til Pakistan. Det som fremkommer nedenfor er derfor, i tillegg til å være basert på informasjon fra åpne kilder, grunnet på den erfaring Landinfos ansatte har fra arbeid med og i Pakistan gjennom de siste 25 årene.

Den pakistanske diasporaen

Statistisk sentralbyrå har registrert 20 400 innvandrere med pakistansk bakgrunn og 17 000 norskfødte med pakistanske foreldre i Norge (SSB 2018). Landinfo har sammenstilt en rekke statistikker utarbeidet av UDI for perioden fra januar 2007 til oktober 2018, og i henhold til UDIs tallmateriale, søkte rett i underkant av 1400 pakistanske borgere om beskyttelse i Norge i denne perioden (UDI u.å.). Informasjon om asylsøkernes opprinnelsessted i Pakistan og deres søknadsgrunnlag, er ikke tilgjengelig. Majoriteten av den pakistanske befolkningen i Norge har opphav i det sentrale Punjab; flest fra områdene rundt Kharian (SNL 2009). Landinfos

Respons Pakistan: Baluchere i Norge – kritiske ytringer om forhold i Pakistan

erfaringer tilsier at den pakistanske diasporaen i Norge et stykke på vei reflekterer befolkningssammensetningen i Pakistan; men bare en relativt liten andel av den pakistanske diasporaen i Norge har bakgrunn fra Baluchistan.

Den pakistanske diasporaen i Norge sitt politiske engasjement

En rekke kilder, eksempelvis den nasjonale menneskerettighetskommisjonen Human Rights Commission Pakistan (HRCPP) og Human Rights Watch (HRW), påpeker at Pakistan er et land med til dels betydelige utfordringer på menneskerettighetsfeltet (Rafay 2018; HRW 2018). Sett opp mot den relativt store pakistanske diasporaen i Norge, og at mange pakistanere har søkt om beskyttelse, mener Landinfo at det er grunnlag for å hevde at pakistanere i Norge i begrenset grad er engasjert i menneskerettslig problematikk i hjemlandet. Kritikkk av pakistanske myndigheter fra diasporamiljøer er i liten grad fremme i den norske offentlige debatt, inkludert norsk-pakistanere imellom. Dette reflekter antagelig at de mest toneangivende myndighets-kritiske diasporamiljøene ikke befinner seg i Norge, men først og fremst i Storbritannia, som har den nest største pakistanske diasporaen i verden etter Saudi Arabia og er tidligere kolonimakt (Gov.UK 2018). Det er Landinfos inntrykk at politisk virksomhet i det pakistanske miljøet i Norge skjer innenfor rammene av de store etablerte partiene og i liten grad utfordrer de politiske hovedstrømningene i Pakistan.

Pakistansk etterretning i Europa

ISI operer i Storbritannia (Gardham 2011; Sharma 2015), og har antagelig landet som prioritet i Europa. De sterkeste føringene for pakistansk etterretningsaktivitet i Storbritannia er sannsynligvis knyttet til intern sikkerhet og utenrikspolitiske forhold; spesielt relasjonene til Afghanistan, India og USA (Nasir 2017). Landinfo mener at det er hevet over tvil at tilstedeværelsen representerer kapasitet til også å samle informasjon om regimekritisk virksomhet. På bakgrunn av det overnevnte, mener imidlertid Landinfo at det er lite sannsynlig at pakistanske myndigheter bruker mye kapasitet på å følge den pakistanske diasporaen i Norge tett, sammenliknet med hva som synes å være tilfellet for andre nasjonalitetsgrupper, for eksempel eritreere og iranere (Akerhaug & Christiansen 2009; Strand 2011; Nettavisen 2016; Strand & Sandvik 2015; Strand & Wergeland 2010; Andersen, Eriksen & Janssen 2018). Når det gjelder aktivitet blant baluchere i Norge, har imidlertid representanter for baluchiske organisasjoner (samtaler og møter i Oslo i perioden 2013–2015) gitt uttrykk for at de mener den pakistanske ambassaden overvåker dem.

Myndighetenes reaksjoner på ytringer i Pakistan

I den pakistanske offentligheten er det rom for generell beskrivelse av voldsutøvelse fra myndighetenes side, og for å holde sikkerhetsstyrkene ansvarlig for menneskerettslige overgrep. Det foreligger bred dokumentasjon for at både enkeltpersoner og organisasjoner ytrer seg om slike generelle forhold. Eksempelvis påstår den Baluchistan-baserte menneskerettighetsorganisasjonen Baloch Human Rights Organization (BHRO) på sine nettsider at:

The continuity of enforced disappearances and extrajudicial killings [...] show that security forces enjoy complete impunity in Balochistan. They can abduct, detain, torture and kill civilians without ever being made accountable for these crimes. Although the

media has been forced into silence, civil society and human rights organizations of Pakistan have been raising voices against these human rights violations (BHRO 2018).

Den engelskspråklige avisen Dawn referer slik fra et BHRO seminar i Quetta:

They said that hundreds of people were killed in the Quetta Civil Hospital, Police Training College and Shah Noorani incidents but the government did not resign.

[...]

The speakers alleged that a conspiracy was being hatched to convert the Baloch majority into a minority by bringing in people from other provinces to Gwadar (Shahid 2016).

Det politiske partiet Baloch National Movement mener at pakistanske myndigheters reaksjon på baluchisk politisk opposisjon er folkemord, som blant annet skal omfatte organiserte drap på baluchiske ledere og intelligentsia, rasing av landsbyer og historiske steder, samt «kill and dump of political people» (BNM 2016). I 2011 oppfordret den pakistanske menneskerettighetskommisjonen, HRCP;

[...] every citizen to join the people of Balochistan in their struggle for the realisation of their rights and to urge the government to make vigorous efforts to ensure respect for the rights of the people in the long suffering province (FIDH 2011).

Kommisjonen har publisert flere rapporter hvor myndighetenes brudd på grunnleggende rettigheter beskrives, eksempelvis i sin seneste årsrapport (HRCP 2018, s. 41–56). Det avholdes likeledes demonstrasjoner og aksjoner (Dawn 2011), og det postes ytringer på nettet hvor myndighetene kritiseres for passiv holdning til alvorlig menneskerettsproblematikk. I april i 2018 protesterte hundrevis av hazaraer i Quetta, og ble blant annet støttet av

[the] chief whip for Imran Khan's Pakistan Tehreek-e-Insaf (PTI) party who condemned the targeted killings of members of the community. [...] Many Twitterers shared pictures of the sit-in protest that was held to condemn the killings of the Shia Hazara community as well as criticise the Pakistan government of not taking any action to ensure the safety and security of the community (UNPO 2018).

Samtidig som det eksisterer rom for kritiske ytringer, foreligger det bred dokumentasjon for at både politiske aktivister og journalister har blitt arrestert, forsvunnet og/eller har blitt drept i Baluchistan i de senere år, blant andre fra Amnesty International (AI 2018; Boone & Baloch 2016). Det er ikke tvil om at sikkerhetsstyrker og etterretning både har et ønske om å følge med og følger med:

A week after he met representatives of the Pakhtun community in the metropolis, the director general of Rangers met a Baloch Jirga on Saturday and appealed to the Baloch people to keep an eye on anti-state and criminal elements in their neighborhoods (The Nation 2016).

I flere av Landinfos samtaler med representanter for ulike organisasjoner og presse i Pakistan i de seneste årene (blant andre møter i Lahore og Islamabad med representanter for to internasjonale organisasjoner, med HRCP og redaktør Cyril Almeida i Dawn i november 2017) har det blitt gitt uttrykk for at konkret, markant kritikk mot enkeltpersoner om alvorlige menneskerettighetsbrudd, korrupsjon og andre maktovergrep, kan få konsekvenser i form av represalier. Samtidig er det kjent at Nawaz Sharif og andre sentrale politikere har blitt utsatt for massiv kritikk om korrupsjon i full offentlighet (AI 2018). Slik Landinfo ser det, kan likevel

Respons **Pakistan: Baluchere i Norge – kritiske ytringer om forhold i Pakistan**

tilsvarende kritikk av maktpersoner lenger ned i hierarkiet føre til konsekvenser for den som gir uttrykk for kritikken. Situasjonen for mediefolk med hensyn til voldelige angrep er forbedret, selv om enkelte kilder peker på dette er et resultat av frykt og selvsensur (CPJ 2018).

Baluchere som returnerer etter opphold i utlandet

Mange baluchere har i de seneste år forlatt Baluchistan og dratt til utlandet, eller slått seg ned andre steder i Pakistan. En del av forklaringen er knyttet til den pågående konflikten (Khan 2017), og kan antageligvis indikere at enkelte anser at de vil være mindre utsatt for ulike typer press, diskriminering, vold, etc. i andre områder av Pakistan, enn i Baluchistan. Det foreligger informasjon om at baluchere bosatt utenfor Pakistan, og som kan «knyttes til baluchisk opposisjon», har blitt arrestert av ISI under opphold i Baluchistan (Mustikhan 2017). Den informasjonen Landinfo har gjennomgått, tilsier imidlertid at det er et svært begrenset antall slike tilfeller. En norsk borger med baluchisk opprinnelse er registrert som forsvunnet i Baluchistan i 2009. Nordmannen var politisk aktiv og svært kritisk til pakistanske myndigheters behandling av den baluchiske befolkningen, og «deltok ofte i demonstrasjoner i Oslo». Familien i Norge tror at hans engasjement for Baluchistan kan være årsaken til at han forsvant (Zaman & Persen 2018). Landinfo er ikke kjent med informasjon som peker i retning av at baluchere som sådan utsettes for særskilte tiltak fra myndighetenes side i områder utenfor Baluchistan.

Avsluttende kommentar

Gitt den sikkerhetsmessige innfallsvinkelen pakistanske myndigheter har gitt konflikten i Baluchistan (Landinfo 2018, s. 17), er det Landinfos oppfatning at etterretningsinformasjon om personer og miljøer i og utenfor Pakistan med forbindelseslinjer til grupperinger som er i væpnet konflikt med sikkerhetstyrkene i Baluchistan, er av stor interesse for pakistanske myndigheter. Personer som mistenkes for å stå i ledtog med militante baluchiske separatister, vil med stor sannsynlighet bli arrestert i Pakistan.

Demonstrasjoner som tar opp menneskerettslig problematikk i Baluchistan og kritiserer myndighetene, blir arrangert i Pakistan, både i og utenfor Baluchistan. Landinfos erfaringer og den informasjon vi har kjennskap til, indikerer ikke at myndighetene treffer tiltak mot individuelle deltakere i slike demonstrasjoner. Profilert, vedvarende og/eller spesifikk kritikk fremsatt av enkeltpersoner og grupper kan derimot føre til at de møter reaksjoner. I hvilken grad myndighetene treffer tiltak mot kritikere og menneskerettighetsaktivister, har vist seg å variere over tid, ifølge redaktør i Dawn, Cyril Almeida (samtale i Islamabad i november 2017). Almeida pekte på at profilerte kritikere som opplever press fra myndighetshold eller fra grupper med antatt forbindelse til myndighetene, i perioder er tvunget til å velge en lavere profil i den pakistanske offentlighet. Generelt kan Landinfo ikke se at det foreligger noe som indikerer at sivile baluchere som har oppholdt seg utenlands kommer i en annen situasjon en sivile baluchere i Baluchistan eller i andre provinser (Landinfo 2018, s. 15–29).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnet er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- AI, dvs. Amnesty International (2018, 22. februar). *Amnesty International Report 2017/18*. London: AI. Tilgjengelig fra <https://www.amnesty.org/download/Documents/POL1067002018ENGLISH.PDF> [lastet ned 29. desember 2018]
- Akerhaug, L. & Christiansen, A.K. (2009, 14. september). Advarer Norge mot iranske asylsøker-spioner. *VG*. Tilgjengelig fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/OGmzV/advarer-norge-mot-iranske-asylsoeker-spioner> [lastet ned 20. desember 2018]
- Andersen, Ø., Eriksen, N. & Janssen, M.R. (2018, 30. oktober). PST-sjefen: – Iransk etterretning aktiv i Norge. *Dagbladet*. Tilgjengelig fra <https://www.dagbladet.no/nyheter/pst-sjefen---iransk-etterretning-aktiv-i-norge/70397270> [lastet ned 30. desember 2018]
- Boone, J. & Baloch, K. (2016, 4. februar). Balochistan: Pakistan's information black hole. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <https://www.theguardian.com/world/2016/feb/04/balochistan-pakistan-information-black-hole> [lastet ned 29. desember 2018]
- BNM, dvs. Baloch National Movement (2016, 8. oktober). *Human right abuses in Balochistan*. S.l.: BNM. Tilgjengelig fra <https://www.thebnm.org/single-post/2016/10/08/Human-right-abuses-in-Balochistan> [lastet ned 10. januar 2019]
- BHRO, dvs. Baloch Human Rights Organization (2018, 9. april). *Balochistan: The human rights situation remains worrisome. 87 forcibly disappeared, 30 executed in March*. S.l.: BHRO. Tilgjengelig fra <https://balochhumanrights.org/?p=1881> [lastet ned 16. januar 2019]
- CPJ, dvs. Committee to Protect Journalists (2018, 12. september). *Acts of intimidation: In Pakistan, journalists' fear and censorship grow even as fatal violence declines*. New York: CPJ. Tilgjengelig fra <https://cpj.org/reports/2018/09/acts-of-intimidation-pakistan-journalists-fear-censorship-violence-military.php> [lastet ned 11. januar 2019]
- Dawn (2011, 10. desember). Balochistan – a human rights free zone. *Dawn*. Tilgjengelig fra <https://www.dawn.com/news/679484> [lastet ned 8. januar 2019]
- FIDH, dvs. Fédération Internationale des Ligues des Droits de l'Homme (2011, 9. desember). *Masses must push government to stem the rot in Balochistan: HRC*. Paris: FIDH. Tilgjengelig fra <https://www.fidh.org/en/region/asia/pakistan/Masses-must-push-government-to> [lastet ned 11. januar 2019]

Respons **Pakistan: Baluchere i Norge – kritiske ytringer om forhold i Pakistan**

- Gardham, D. (2011, 19. juli). Pakistani spies 'operating in Britain'. *The Telegraph*. Tilgjengelig fra <https://www.telegraph.co.uk/news/politics/8648589/Pakistani-spies-operating-in-Britain.html> [lastet ned 13. januar 2019]
- Gov.UK (2018, 3. august). *Population of England and Wales*. London: Gov.UK. Tilgjengelig fra <https://www.ethnicity-facts-figures.service.gov.uk/british-population/national-and-regional-populations/population-of-england-and-wales/latest> [lastet ned 23. desember 2018]
- HRCP, dvs. Human Rights Commission of Pakistan (2018, 16. april). *State of Human Rights in 2017*. Lahore: HRCP. Tilgjengelig fra <http://hrqp-web.org/publication/wp-content/uploads/2018/04/State-of-Human-Rights-in-2017.pdf> [lastet ned 30. desember 2018]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2018). *World Report 2018. Pakistan – Events of 2017*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/world-report/2018/country-chapters/pakistan> [lastet ned 13. januar 2019]
- Khan, M.Z. (2017, 11. september). Number of Balochi-speaking people in Balochistan falls. *Dawn*. Tilgjengelig fra <https://www.dawn.com/news/1356899> [lastet ned 9. januar 2019]
- Mustikhan, A. (2017, 19. april). Story of an American Baloch who spent 10 months in ISI dungeons. *The Times of India*. Tilgjengelig fra <https://blogs.timesofindia.indiatimes.com/balochistan-insight/story-of-an-american-baloch-who-spent-10-months-in-isi-dungeons/> [lastet ned 19. januar 2019]
- The Nation (2016, 25. januar). Baloch Jirga and Karachi. *The Nation*. Tilgjengelig fra <https://nation.com.pk/25-Jan-2016/baloch-jirga-and-karachi>. [lastet ned 29. desember 2018]
- Nasir, A. (2017, 14. september). Pakistan's Intelligence Agencies: The Inside Story. *Herald*. Tilgjengelig fra <https://herald.dawn.com/news/1153827> [lastet ned 23. desember 2018]
- Nettavisen (2016). Eritrea presser flyktninger for millioner i «skatt». *Nettavisen*. Tilgjengelig fra <https://www.nettavisen.no/mener/eritrea-presser-flyktninger-for-millioner-i-skatt/3423256850.html> [lastet ned 15. januar 2019]
- Rafay, S. (2018, 16. april). Pakistan failing on human rights, claims new HRCP report. *Dawn*. Tilgjengelig fra <https://www.dawn.com/news/1401964/pakistan-failing-on-human-rights-claims-new-hrcp-report> [lastet ned 7. januar 2019]
- Shahid, S. (2016, 11. desember). Human rights violations slammed. *Dawn*. Tilgjengelig fra <https://www.dawn.com/news/1301775> [lastet ned 19. desember 2018]
- Sharma, P. (2015, 6. februar). Pak spy agency ISI trained Khalistani terrorists in Thailand. *Hindustan Times*. Tilgjengelig fra <https://www.hindustantimes.com/chandigarh/pak-spy-agency-isi-trained-khalistani-terrorists-in-thailand/story-me9XquOwDX0azbKQjT6IiK.html> [lastet ned 15. januar 2019]
- SNL, dvs. Store norske leksikon (2009, 14. februar). *Kharian*. Oslo: SNL. Tilgjengelig fra <https://snl.no/Kharian> [lastet ned 11. januar 2019]
- SSB, dvs. Statistisk sentralbyrå (2018). *Landbakgrunn for innvandrere i Norge. 2018*. Oslo: SSB. Tilgjengelig fra <https://www.ssb.no/innvandring-og-innvandrere/faktaside/innvandring> [lastet ned 13. januar 2019].
- Strand, T. (2011, 30. mars) Slik overvåker Iran i Norge. *NRK*. Tilgjengelig fra <https://www.nrk.no/urix/slik-overvaker-iran-i-norge-1.7572429> [lastet ned 23. desember 2018]
- Strand, T. & Sandvik, S. (2015, 15. mars). Eritreisk flyktning: – Frykter regimets folk i Norge. *NRK*. Tilgjengelig fra <https://www.nrk.no/norge/eritreisk-flyktning--frykter-regimets-folk-i-norge-1.12240850> [lastet ned 10. januar 2019]
- Strand, T. & Wergeland, P. (2010, 20. juni). Eritreiske asylsøkere i Norge presses til å bli informanter. *NRK*. Tilgjengelig fra <https://www.nrk.no/urix/eritreere-i-norge-trues-av-regimet-1.7176681> [lastet ned 8. januar 2019]

Respons **Pakistan: Baluchere i Norge – kritiske ytringer om forhold i Pakistan**

- UDI, dvs. Utlendingsdirektoratet (u.å.). *Statistikk om innvandring*. Oslo: UDI. Tilgjengelig fra <https://www.udi.no/statistikk-og-analyse/statistikk/?year=0&filter=39&page=4> [lastet ned 15. januar 2019]
- UNPO, dvs. Unrepresented Nations & Peoples Organization (2018, 4. april). *Balochistan: Hazara protest in Quetta following targeted killings and persecution*. Brussel: UNPO. Tilgjengelig fra <https://unpo.org/article/20722?id=20722> [lastet ned 8. januar 2019]
- Zaman, K. & Persen, K. (2018, 30. september). Nordmann kidnappet i Pakistan siden 2009. *TV2*. Tilgjengelig fra <https://www.tv2.no/a/10100060/> [lastet ned 12. januar 2019]

Muntlige kilder

- Div. representanter for baluchiske eksilorganisasjoner. Samtaler og møter i Oslo i perioden 2013–2015.
- Cyril Almeida, redaktør for Dawn. Samtale i Islamabad, 22. november 2017.
- HRCP, dvs. Human Rights Commission of Pakistan. Samtale i Lahore, november 2017.
- Internasjonale organisasjoner. Ett møte i Islamabad, 26. mars 2014; to møter i Islamabad, november 2017.

© Landinfo 2019

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.